

ZPRÁVA O PLNĚNÍ PRIORITY RADY ZA ROK 2019 A PRIORITY RADY STANOVENÉ PRO ROK 2020

Rada se při své činnosti řídí zákonem o vysílání, zákonem o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, zákonem o reklamě a dalšími právními předpisy.

Všem činnostem určených těmito zákony se Rada věnuje bez výjimky, v jejich rámci si stanovuje priority, na něž se v daném kalendářním roce zaměří. Volba priorit zpravidla reflektuje aktuální události nebo společenskou poptávku apod.

Dne 3. prosince 2019 na 20. zasedání Rada vyhodnotila plnění priorit roku 2019 a stanovila priority pro rok 2020.

I.

VYHODNOCENÍ PRIORITY RADY PRO ROK 2019

1) Kontrola vysílání kmitočtových sítí

I v roce 2019 bude probíhat intenzivnější kontrola rozhlasového vysílání prostřednictvím vysílačů u licencí, jejichž udělení bylo spojené s přidělením většího souboru technických komunikací, resp. obdobných programů vysílaných na základě několika licencí. Jedná se zejména o kontrolu včasnosti zahájení vysílání dle zákona na všech souborech technických parametrů, a s tím spojenou efektivitu užívání kmitočtového spektra a o zjištění skutečného stavu lokalizace programů dle licenčních podmínek.

Vyhodnocení:

V průběhu roku 2019 proběhly pomocí nahrávacího zařízení TERAMOS kontroly efektivního využívání kmitočtového spektra zejména s ohledem na včasnost zahájení vysílání.

Taktéž byly provedeny další komparativní analýzy vysílání některých rozhlasových programových sítí (2. zasedání vysílání některých souborů technických parametrů programu Radio COLOR, 5. zasedání vysílání některých souborů technických parametrů programu FREKVENCE 1, 9. zasedání vysílání některých souborů technických parametrů programu RÁDIO KROKODÝL, 12. zasedání vysílání některých souborů technických parametrů programu RÁDIO IMPULS, 15. zasedání vysílání některých souborů technických parametrů programu Rádio Beat) a tím zjištěn faktický stav lokalizace těchto programů. Tento výsledek může být v budoucnu využitelný pro umístění programu v rámci digitálního rozhlasového vysílání prostřednictvím vysílačů.

2) Spolupráce Rady s orgány státní správy

Rada bude spolupracovat v nadcházejícím roce zejména s Ministerstvem kultury na přípravě transpozice nové Směrnice AVMS do českého právního řádu a bude se i nadále podílet na činnosti poradního orgánu Ministra kultury k digitalizaci rozhlasu. Rada bude také v rámci svých kompetencí spolupracovat s ČTÚ, MPO a Ministerstvem kultury a dalšími dotčenými subjekty na procesu přechodu zemského digitálního televizního vysílání na standard DVB-T2. Pod gescí MPO bude dále probíhat příprava na adaptaci a následnou aplikaci nového nařízení o přeshraniční spolupráci při ochraně spotřebitelů (toto nové nařízení nahradí stávající s účinností od roku 2020).

Vyhodnocení:

Spolupráce Rady s Ministerstvem kultury na přípravě transpozice revidované Směrnice byla v průběhu roku 2019 velmi intenzivní. V prvním pololetí roku se uskutečnila čtyři pracovní jednání k hlavním oblastem regulace, a to nejen za účasti Ministerstva kultury, ale také dalších přízvaných orgánů státní správy (zejména MPO a k vybraným oblastem Ministerstvo zdravotnictví). Rada dále s Ministerstvem kultury spolupracovala na celoevropské úrovni, v rámci společného postoje ČR, na jednáních Kontaktního výboru Směrnice při Evropské komisi.

Rada se v dubnu a říjnu 2019, pod gescí Ministerstva kultury, zúčastnila zasedání komise k digitalizaci rozhlasu, a pro jednání této komise připravila podkladový materiál k tezí o možném postupu při zavádění digitálního rozhlasového vysílání, za současného uchování možnosti analogového rozhlasového vysílání. Tyto teze byly i součástí prezentace na mediální konferenci Mediální reflexe 2019, která se konala v září roku 2019.

Rada spolupracuje s MPO v rámci koordinační expertní skupiny k přechodu na zemské digitální televizní vysílání ve standardu DVB-T2. Během roku 2019 se pracovní skupina scházela jednou až dvakrát měsíčně a projednávala aktuální úkoly podle harmonogramu, zejména přípravu podkladů pro notifikaci u Evropské komise a přípravu informační kampaně k přechodu na DVB-T2.

Rada se rovněž na MPO účastnila jednání spojených s aplikací nového nařízení o ochraně spotřebitelů (adaptace právního řádu pro možnost užití nástrojů předpokládaných nařízením a jednání o určení dozorujícího orgánu pro nařízení o portabilitě, které je jednou z evropských norem z přílohy nařízení o ochraně spotřebitelů). V dubnu 2019 byl v rámci vypořádání připomínek k navrhované novele vypořádán rozpor Ministerstva kultury a Rady s MPO ohledně určení Rady jako dozorového orgánu pro případy s přeshraničním prvkem podle Nařízení EU o přenositelnosti služeb (portabilitě), a to v souladu s připomínkami Rady.

Rada v říjnu 2019 poskytla MPO shromážděné podkladové údaje pro zpracování Hodnotící zprávy o fungování soudních systémů (tzv. EU Justice Scoreboard), týkající se spotřebitelského práva EU.

3) Směrnice AVMS

V roce 2018 byl dokončen proces revidování Směrnice AVMS a byla schválena její novelizovaná podoba. Jedná se o zcela zásadní událost s významným dopadem pro celý evropský mediální prostor. Rada se bude aktivně účastnit procesu implementace nových pravidel, jak na vnitrostátní úrovni ve spolupráci s Ministerstvem kultury a také dotčenými provozovateli a poskytovateli AVMS služeb, a současně na celoevropské úrovni ve spolupráci s ostatními členskými státy a Evropskou komisí v rámci Kontaktního výboru směrnice a ERGA. Implementace bude vyžadovat řadu podstatných kroků a úkolů, mezi něž patří i příprava koncepčních změn v práci Rady a jejího Úřadu. Úřad Rady se musí personálně i metodicky připravit na některé zcela nové úkoly, které před něj budou s novelizovanou právní úpravou kladeny. Některé pracovní postupy bude třeba přehodnotit, na nové nároky se budou muset analytici i právníci odborně připravit. Bude nezbytné formulovat doplněné či pozměněné metodické pokyny a nastavit koncepci práce reflektující nově vyvstalé požadavky.

Vyhodnocení:

Transpozice novelizované Směrnice AVMS byla úkolem, kterému se v průběhu celého roku 2019 intenzivně věnovalo Ministerstvo kultury ČR. Proběhla řada jednání se zainteresovanými subjekty, včetně Rady, provozovatelů vysílání, poskytovatelů AVMSnV a samoregulátorů pro oblast audiovizuálních mediálních služeb. Průběhem implementace nových právních úprav do českého zákona o vysílání a právní analýzou souvisejících otázek se zabýval rovněž jeden z panelů konference Mediální reflexe pořádaný Radou v září 2019 v Telči.

Praktickými souvislostmi transpozice Směrnice AVMS a dopady na činnost Úřadu Rady a jeho jednotlivých organizačních složek se Úřad Rady zabýval na svém říjnovém výjezdním jednání ve Vodochodech. Závěry výjezdní porady nicméně byly formulovány jen zcela obecně a rámcově, jelikož k termínu jejího konání nebyly známy žádné určité návrhy legislativních změn, jejichž důsledky pro činnost Úřadu Rady by bylo možné konkrétně a konstruktivně řešit.

4) Objektivita a vyváženost předvolebního vysílání

V roce 2019 se uskuteční volby do Evropského parlamentu. Lze očekávat vysoký zájem médií o předvolební dění a vyhrocené mediální střety, zejména mezi podporovateli a odpůrci našeho členství v Evropské unii, ale i mezi zastánci různých postojů k budoucí transformaci Evropské unie a jejích orgánů. Je nutno předpokládat, že televizní a rozhlasové programy do svého vysílání zařadí i speciální předvolební debaty kandidátů či jiné pořady s předvolební dramaturgií. Všechny tyto pořady budou předmětem kvantitativně-kvalitativních mediálních analýz, stejně jako standardní zpravodajské a publicistické pořady vysílané v období čtyř týdnů před volbami. Analýzy budou hodnotit, zda se provozovatelé nedopustili porušení zásad objektivit a vyváženosti a zda vysílání nekalým způsobem nevstoupilo do volební soutěže.

Vyhodnocení:

Oproti očekávání byl mediální zájem o volby do Evropského parlamentu spíše nižší. Předvolební pořady žádného z televizních či rozhlasových programů nevyvolaly výraznější reakce diváků nebo například protesty kandidujících subjektů a osobností. Tento závěr lze konstatovat na základě diváckých a posluchačských stížností, které v předvolebním období Rada řešila. Ve srovnání například s obdobím před parlamentními volbami byl počet stížností nesrovnatelně nižší a žádný z pořadů či obsahových prvků nevyvolal významnější pozornost voličů nebo kandidujících osobností. Nicméně to nic nemění na faktu, že Rada zadala předvolební monitoring a analýzu zpravodajských a politicko-publicistických pořadů dle svého záměru formulovaného již na počátku roku 2019. K externí kvantitativně-kvalitativní analýze bylo zadáno čtyřtýdenní vysílání programů České televize (ČT 1 a ČT 24), Českého rozhlasu (Radiožurnál, Český Rozhlas Plus), Televize Barrandov, Seznam.cz TV, Prima, NOVA, FREKVENCE 1 a Rádía Impuls. Tyto analýzy budou dokončeny a Radou projednány v prvních týdnech roku 2020.

Na podzim 2019 se Rada seznámila s interně zpracovanými předvolebními analýzami zpravodajství a publicistiky regionálních televizních programů TV DAKR, V1, POLAR a PRAHA TV rovněž z období čtyř týdnů předcházejících volbám do EP. Žádná z těchto analýz neodhalila možné porušení zásad objektivit a vyváženosti či jiné porušení zákona o vysílání. Analýzy konstatovaly jen nízký zájem těchto televizních programů o předvolební dění.

5) Charakteristika služebních míst

Zpracování charakteristiky služebních míst pro všechna obsazená i neobsazená služební místa v Úřadu Rady dle služebního předpisu náměstka MV o charakteristice služebních míst.

Vyhodnocení:

Charakteristiky služebních míst byly zpracovány v písemné formě služebním orgánem v součinnosti s představeným, který stojí v čele organizačního útvaru, v němž je služební místo zařazeno. Jedná se o popis služebního místa, popis činností, jejichž výkon se na něm požaduje, a popis povinností s výkonem těchto činností spojených. Obsahuje údaje o služebním úřadu, organizačním útvaru, platové třídě, kódu nejnáročnější správní činnosti nebo označení nejnáročnější správní činnosti a ostatních správních i jiných činnostech. Všichni státní zaměstnanci byli s charakteristikou služebních míst seznámeni postupem dle služebního předpisu náměstka ministerstva vnitra.

6) Zavádění řízení kvality ve služebních úřadech

Zavádění kritériálního zlepšování za účelem zefektivnění vnitřního fungování Úřadu Rady v souladu se strategickým rámcem rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020.

Vyhodnocení:

Zavádění řízení kvality v Úřadu Rady probíhá podle Metodického pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech, který vydala Sekce pro státní službu Ministerstva vnitra ČR v roce 2018. V průběhu roku 2019 byl realizován krok č. 7: Zpracování analýzy současného stavu. Analýza spočívala v popsání současného stavu fungování Úřadu Rady v oblastech jednotlivých kritérií zlepšování dle Metodického pokynu a slouží jako zdroj informací o aktivitách nutných pro naplnění požadavků zavedení dané míry kvality na Úřadu Rady.

II.

PRIORITY RADY PRO ROK 2020

1) Dodržování zásad objektivit a vyváženosti ve zpravodajských a publicistických pořadech

Na podzim roku 2020 proběhnou v České republice volby do krajských zastupitelstev a do třetiny Senátu PČR. Předvolební období je vždy z hlediska možného porušení zásad objektivního a vyváženého informování značně citlivé, jelikož média významným způsobem zasahují do volební soutěže a procesu voličského rozhodování. Z tohoto důvodu Rada jako tradičně bude věnovat zvýšenou pozornost korektnosti zpravodajských a publicistických pořadů ve vysílání rozhlasových a televizních programů, a to jak celoplošných, tak s ohledem na fakt, že jde i o volby krajské, rovněž regionálních a místních.

Rada se však v roce 2020 nechce zaměřit pouze na vysílání bezprostředně předcházející volbám, ale s ohledem na častá divácká podání poukazující na selhání některých médií v oblasti objektivit a vyváženosti nechá zpracovat namátkové analytické výstupy zacílené na dodržování ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb. ve vysílání hlavních televizních programů, které oslovují nejvyšší podíl diváků. Rozsah analýz, výběr monitorovaných pořadů a analytické metody budou voleny dle Radou předem stanovených analytických cílů.

2) Riziková mediální prezentace návykových látek a aktivit podporujících vznik závislostí

Rada velmi citlivě vnímá celospolečenský diskurz týkající se užívání návykových látek a rovněž dalších fenoménů, které mají pro jednotlivce i společnost jako celek ohrožující či až devastační dopady. Vedle rizik spojených s konzumací alkoholu, užíváním drog a kouřením, je nutno zmínit rovněž všechny formy hazardu. Rada reflektuje, že na vládní úrovni probíhá řada iniciativ, jejichž cílem je potlačování a prevence závislostního chování a s ním souvisejících socio-patologických jevů. Obzvláště pak pokud jde o děti a dospívající. Rada se proto rozhodla v roce 2020 v rámci monitoringu vysílání a audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání zaměřit na uvedené jevy vyskytující se v audiovizu. Rada bude hodnotit, zda ve vysílání nejsou drogy, alkohol, tabák či hazard prezentovány způsobem, který uvedené fenomény schvaluje či trivializuje jejich dopady, a to v kontextu možného ohrožení dětských a dospívajících diváků. Zvláštní pozornost pak bude věnována obchodním sdělením propagujícím alkohol a účast na hazardních hrách.

3) Transpozice revidované Směrnice AVMS

Revidovaná Směrnice o audiovizuálních mediálních službách bude bezpochyby hlavním tématem roku 2020, protože v září končí transpoziční lhůta, která je určena k promítnutí nové úpravy do národních právních řádů členských států. V průběhu uplynulého roku proběhlo několik úvodních jednání s dotčenými subjekty a v rámci EU byly Evropskou komisí ve spolupráci s Kontaktním výborem připraveny dva výkladové pokyny k aplikaci některých ustanovení revidované Směrnice. Rok 2020 bude naprosto stěžejním, jelikož ministerstva, regulátora a dotčené subjekty čeká nejdůležitější etapa jednání o konkrétní podobě nové právní úpravy. Rada, jako národní regulační orgán, se bude muset na všech úrovních své činnosti připravit na aplikaci nových pravidel, regulaci dalšího okruhu dosud mimo stojících subjektů, na výrazné rozšíření přeshraniční spolupráce s regulačními orgány ostatních členských států a v neposlední řadě také na zavádění samoregulačních a koregulačních mechanismů a kodexů.

4) Kontrola vysílání kmitočtových a programových sítí

V roce 2020 bude pokračovat intenzivnější kontrola rozhlasového vysílání prostřednictvím vysílačů u licencí, jejichž udělení bylo spojené s přidělením většího souboru technických komunikací, resp. obdobných programů vysílaných na základě několika licencí. Jedná se zejména o kontrolu včasnosti zahájení vysílání dle zákona na všech souborech technických parametrů, a s tím spojenou efektivitu užívání kmitočtového spektra. Zároveň získané výsledky komparativních analýz umožní přesnější vyhodnocování podkladu licenčních řízení a případné modelování pokrytí území vysíláním jednotlivých programů (programových sítí).